

Hotărârea CNCD privind lipsa angajaților de origine română din cadrul Primăriei Sfântu Gheorghe

Hotărârea nr. 217/11.07.2012

Dosar nr.: 6/2012

Petiția nr.: 110/10.05.2012

Petent: Dan Voiculescu

Reclamat: Primarul municipiului Sfântu Gheorghe

Obiect: lipsa angajaților de origine română din cadrul Primăriei

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. Dan Voiculescu, cu domiciliul de corespondență la sediul Senatului României, Colegiul Senatorial 8

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Primarul municipiului Sf. Gheorghe, cu domiciliul de corespondență la Primăria municipiului Sf. Gheorghe

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul a înaintat Consiliului o plângere al cărei obiect vizează o suspiciune legitimă, în opinia petentului, privind existența unei tendințe de a interzice accesul persoanelor de etnie română la o funcție publică în cadrul Primăriei Sfântu Gheorghe.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresele nr. 360/24.01.2012 și 110/24.01.2012 au fost citate părțile, personal ori prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 6.02.2012, 14.02.2012, 21.02.2012, 28.02.2012, 27.03.2012. La ultimul termen s-au prezentat ambele părți.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul susține că potrivit datelor recensământului populației din anul 2002, din cei 61.512 locuitori ai municipiului Sf. Gheorghe, 46.121 (74,9%) erau de etnie maghiară și

14.131 (22%) de etnie română. În ciuda acestei proporții, din cei 119 angajați ai Primăriei Sf. Gheorghe, ale căror declarații de avere pot fi accesate pe site-ul instituției, niciunul nu este de etnie română. Astfel, petentul susține că o asemenea situație nu poate fi întâmplătoare. Raportul de 119 la 0 creează o suspiciune legitimă privind existența unei tendințe de a interzice accesul persoanelor de etnie română la o funcție publică în cadrul Primăriei Sf. Gheorghe.

4.1.2. În condițiile în care ponderea cetățenilor de etnie română în cadrul orașului Sf. Gheorghe este de 25 % din întreaga populație a orașului, cel puțin statistic vorbind, aceeași pondere trebuie să existe în cadrul angajaților oricărei instituții publice din acest oraș.

4.1.3. Petentul solicită reclamatului, ca și probatoriu, lista persoanelor care au plecat din instituție în perioada 23.06.2008 - 10.01.2012, precum și o listă cu persoanele angajate în această perioadă.

4.1.4. De asemenea, petentul consideră necesar, pentru soluționarea plângerii, proba cu înscrisurile care fac dovada organizării de concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, depunerea CV-urilor tuturor aplicanților, precum și a documentelor scrise din care să reiasă modul de examinare și departajare al concurenților pentru ocuparea posturilor scoase la concurs. Totodată, consideră necesară și utilă depozitia persoanelor care se ocupă cu recrutarea noilor angajați în Primăria Sf. Gheorghe.

4.1.5. În ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale active și a lipsei de interes a petentului, invocată de reclamat, acesta solicită respingerea excepției arătând că sesizarea s-a făcut de o persoană care deține calitatea de Senator al României, calitate care conferă drept de reprezentare a voinței poporului român în cadrul Parlamentului României, calitate care impune obligația de garant al statului de drept și al principiului nediscriminării.

Sușinerile reclamatului, primarul municipiului Sf. Gheorghe

4.2.1. Reclamatul invocă excepția lipsei calității procesuale active și a lipsei de interes a petentului, motivând că acesta nu-și poate justifica niciun interes care ar putea determina depunerea sesizării în cauză. Petentul nu a dovedit existența unor fapte concrete discriminatorii în raport cu el.

4.2.2. Potrivit art. 20 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul instituie în beneficiul persoanelor care se consideră discriminate dreptul la o acțiune în constatarea și sancționarea contravențională a unei discriminări, de către C.N.C.D.

În cuprinsul prevederilor art. 28 din O.G. nr. 137/2000 și art. 5, respectiv 7 alin. (1) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348/06.05.2008, este expres stabilită categoria persoanelor care pot fi considerate persoane interesate și care au calitate procesuală activă.

De asemenea, potrivit prevederilor Legii nr. 96/2000 privind Statutul deputaților și al senatorilor, senatorii acționează în interesul întregii națiuni și al locuitorilor din circumscripția electorală pe care o reprezintă, iar petentul este senator în circumscripția electorală nr. 42 București, nefiind reprezentant al unui grup de alegători din municipiul Sf. Gheorghe.

4.2.3. Pe fondul cauzei, reclamatul depune ca și probatoriu anunțurile de concurs, publicate în ziare și pe internet, listele cu persoanele ce au contractele de muncă suspendate în

perioada 23.06.2008 - 10.01.2012 și lista persoanelor plecate de la Primăria Sf. Gheorghe în perioada arătată.

4.2.4. Reclamatul consideră că actele depuse în probatoriu sunt suficiente pentru a înlătura „suspiciunea legitimă” privind existența unei tendințe de a interzice accesul persoanelor de etnie română la o funcție publică în cadrul Primăriei Sf. Gheorghe. Înscrierile privind CV-urile aplicanților, precum și depoziția persoanelor care se ocupă cu recrutarea noilor angajați nu prezintă relevanță pentru speța în cauză, examinarea lor ar aduce atingere drepturilor subiective ale candidaților, petentul neavând mandate de reprezentare a acestora.

Mai mult, în cazul funcționarilor publici, potrivit H.G. nr. 611/2008, condițiile de recrutare se avizează de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici, iar din comisia de concurs face parte obligatoriu și câte un reprezentant al Agenției, Astfel, prezența reprezentantului unei autorități a statului ar trebui să reprezinte garanția împotriva oricărei tentative de discriminare pe tot parcursul desfășurării concursului, începând de la selecția dosarelor.

4.2.5. Având în vedere cele de mai sus, reclamatul susține că niciun candidat la vreun concurs/ examen pentru ocuparea unui post vacant în cadrul Primăriei Sf. Gheorghe nu și-a exercitat dreptul subiectiv de a contesta rezultatul concursului/ examenului pe motiv de discriminare.

Angajările în administrația locală se fac pe principiul competenței, competiției, profesionalismului, și nicidecum pe cel al apartenenței etnice a candidaților.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul reține că fapta de discriminare constă în lipsa angajaților de origine română din cadrul Primăriei Sf. Gheorghe. Astfel, există suspiciunea legitimă, în opinia petentului, privind existența unei tendințe de a interzice accesul persoanelor de etnie română la o funcție publică în cadrul Primăriei.

5.2. Pe cale de excepție, Colegiul ia act de excepția invocată de partea reclamată, respectiv excepția lipsei calității procesuale active și a lipsei interesului petentului.

În acest sens, potrivit dispozițiile art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348/06.05.2008, ce prevede că „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției. (2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției”.

Astfel, în ceea ce privește excepția lipsei calității procesuale active, Colegiul reține că prin procedura instituită în fața Consiliului a fost constituit un ansamblu de mijloace procesuale prin care se realizează protecția judiciară a drepturilor ocrotite de lege, respectiv de O.G. nr. 137/2000, republicată. În cadrul acestei proceduri, părțile sunt, de regulă petentul ca subiect activ, titular al dreptului presupus a fi încălcat, și reclamatul ca subiect pasiv despre care se susține că ar fi persoana care a încălcat dreptul în speță.

O.G. nr. 137/2000, republicată, mai conferă calitatea de subiect activ și acelor organizații care au ca scop „protecția drepturilor omului sau care au *interes legitim* în combaterea discriminării”.

Interesul este definit prin condițiile pe care acesta trebuie să le îndeplinească, respectiv, *să fie legitim și juridic, personal și direct, născut și actual*.

Calitatea procesuală presupune existența unei identități între titularul dreptului supus jurisdicției Consiliului și persoana care sesizează încălcarea dreptului în speță (*n.n.* petentul), relativ la calitatea procesuală activă, precum și între subiectul pasiv al raportului juridic litigios și persoana reclamatului (persoana presupusă a fi încălcat dreptul subiectiv supus litigiului), în ce privește calitatea procesuală pasivă.

Colegiul director a considerat prin deciziile sale că parlamentarii pot fi considerați persoane interesate, prin urmare au calitate procesuală activă: „Pornind de la formularea repetată din lege „persoană interesată”, Colegiul consideră că în spiritul O.G. nr. 137/2000, orice persoană care are un interes real poate depune petiție la C.N.C.D.”.

Potentul având calitatea de senator al României, reprezintă interesele unor grupuri de cetățeni prin mandatul obținut, astfel se poate constata că are calitate procesuală activă.

În acest sens, Colegiul reiterează prevederile art. 69 alin. (1) din Constituția României „(1) În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului”.

5.3. Pe cale de consecință, având în vedere că petentul a acționat în vederea protecției unui interes legitim, general, Colegiul director urmează a *respinge excepția lipsei calității procesuale active și a lipsei de interes a senatorului Dan Voiculescu.*

5.4. **Pe fond**, sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

5.5. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul

aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

5.6. Din analiza susținerilor părților și înscrisurile depuse la dosar rezultă că petentul, domnul Dan Voiculescu, a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la organigrama Primăriei Sf. Gheorghe. În acest sens, arată că în cadrul instituției nu există angajați de etnie română, ci doar angajați de etnie maghiară. Presupunerea petentului are la bază percepția personală, conform căreia numele funcționarilor publici angajați ar sugera că sunt de etnie maghiară.

Astfel, ar exista suspiciunea legală, în opinia petentului, că persoanelor de etnie română le este interzisă accederea la o funcție în cadrul Primăriei Sf. Gheorghe.

5.7. În acest sens, Colegiul reține art. 20 alin. (6) teza a II-a din O.G. nr. 137/2000, republicată, conform căruia „În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrările audio și video sau date statistice”.

Pentru ca probele să îmbrace forma datelor statistice, Colegiul are în vedere prevederile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, conform căreia „(1) Orice prelucrare de date cu caracter personal, cu excepția prelucrărilor care vizează date din categoriile menționate la art. 7 alin. (1), art. 8 și 10, poate fi efectuată numai dacă persoana vizată și-a dat consimțământul în mod expres și neechivoc pentru acea prelucrare”.

În ceea ce privește datele statistice cu privire la originea rasială sau etnică, Colegiul se raportează la prevederile art. 7 alin. (1) din același act normativ: „(1) Prelucrarea datelor cu caracter personal legate de originea rasială sau etnică, de convingerile politice, religioase, filozofice sau de natură similară, de apartenența sindicală, precum și a datelor cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața sexuală este interzisă”.

5.8. Pe de altă parte, reclamatul susține că angajările în administrația locală se fac pe principiul competenței, competiției, profesionalismului, și nicidecum pe cel al apartenenței etnice a candidaților. Prin urmare, lipsa angajaților români, de origine română din cadrul primăriei, nu i se poate imputa atâta timp cât nu a existat un refuz.

În acest sens, depune la dosar toate anunțurile de angajare pe perioada de când deține funcția de primar, respectiv 2008 - prezent.

5.9. Având în vedere cele prezentate mai sus, Colegiul trebuie să stabilească dacă reclamatul, respectiv primarul municipiului Sf. Gheorghe, a săvârșit o faptă de discriminare, în sensul art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 7 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 republicată.

5.10. Raportat la elementele constitutive ale faptei de discriminare, prevăzută în art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, Colegiul ia act că, potrivit definiției, tratamentul diferit materializat prin deosebire, restricție, excludere sau preferință trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. (1) și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

Potrivit art. 7 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sex sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9)”.

Altfel spus, Colegiul trebuie să analizeze dacă reclamatul a interzis, restricționat, înscrierea și participarea unei persoane indiferent de originea acesteia (în prezenta cauză, persoane de etnie română, comparativ cu persoane de etnie maghiară), ori a exclus vreo persoană de la participarea la concurs pe criterii interzise de lege.

5.11. Din probatoriul depus la dosar de către reclamat, Colegiul reține că nu au existat situații în care persoane de origine română sau maghiară au fost împiedicate să se înscrie la concursurile organizate pentru ocuparea unor posturi vacante. Acest fapt rezultă din anunțurile pentru ocuparea posturilor vacante (21 de anunțuri, publicate în presa locală și pe pagina de internet a instituției), care respectă legislația în vigoare, necuprinzând condiții de origine/etnie ori limbă sau alte condiții discriminatorii.

De asemenea, nu se poate reține nicio contestație a niciunei persoane, indiferent de etnia ori originea acesteia, cu privire la condițiile de înscriere și participare la concursurile organizate și/sau cu privire la modalitatea de examinare.

Din listele ce cuprind aplicanții înscriși la concursurile organizate pentru ocuparea posturilor vacante reiese faptul că la unele dintre aceste concursuri nu s-au înscris persoane care după nume ar putea fi percepute ca fiind de etnie română iar la altele s-au înscris puțini.

5.10. Prin urmare, Colegiul director consideră că nu i se poate imputa reclamatului situația existentă din cadrul Primăriei.

Nu se poate reține culpa reclamatului, în sensul O.G. nr. 137/2000, republicată, pentru lipsa cererilor de înscriere a persoanelor care pot fi percepute, după nume, a fi de origine română.

5.11. Cu toate acestea, Colegiul va recomanda Guvernului României și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici să analizeze situația de fapt din instituțiile administrației publice centrale și locale, în vederea colectării legale de date, cu respectarea prevederilor Legii nr. 677/2001, în ceea ce privește apartenența etnică a funcționarilor publici, să elaboreze și să aplice politici publice pentru a asigura reprezentarea proporțională a cetățenilor români, de origine română și maghiară, în instituțiile publice din România.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și art. 26 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, *cu unanimitate de voturi* pentru ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este definită în art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților;
5. O copie a hotărârii se va transmite și Guvernului României și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici cu recomandarea cuprinsă în motivarea hotărârii.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

Membrii Colegiului director prezenți la ședință: Asztalos Csaba Ferenc, Bertzi Theodora, Cazacu Ioana, Haller István, Vasile Alexandru, Stanciu Claudia Sorina